

ת"פ 55206/06/18 - מדינת ישראל נגד אסום - חברה קבלנית לבנין בע"מ ח.פ. 511775090, שלומי אסולין 3. שלום כהן

בית הדין האזורי לעבודה באר שבע

ת"פ 55206-06-18 מדינת ישראל נ' אסום - חברה
קבלנית לבנין בע"מ ואח'

בפני כבוד השופטת יעל אנגלברג שהם
המאשימה:
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד יצחק ששון ו/או מאשה שניאור
נגד
הנאשמים:
1. אסום - חברה קבלנית לבנין בע"מ
ח.פ. 511775090
2. שלומי אסולין 3. שלום כהן ע"י ב"כ עו"ד ד"ר
אמיר קמינצקי

גזר דין

רקע עובדתי

1. הנאשמת 1 היא חברה העוסקת בבנייה. הנאשם 2, הוא מנהל החברה ובעליה ואילו הנאשם 3 הוא מנהל העבודה באתר.

2. בהתאם להכרעת הדין מיום **30.9.21** הנאשמים הורשעו בעבירות כדלקמן:

· **הנאשמת 1** בעבירה של אי הצבת שלט במקום בולט לפי תקנה 7 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח-1988 וכן לפי סעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970; ועבירה של העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרתמת בטיחות לפי תקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007 וכן לפי סעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970.

· **הנאשם 2** בשתי עבירות של הפרת חובת פיקוח ואי נקיטה באמצעים סבירים למניעת ביצוע העבירות שביצעה הנאשמת 1 - לפי תקנה 7 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) תשמ"ח-1988, ותקנה 8(א)(1) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007, וכן לפי סעיפים 191, 222 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970.

· **הנאשם 3** בחמש עבירות של אי גידור משטחי עבודה ואחריות מנהל עבודה לפי תקנות 5 ו-9(א) לתקנות

הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח-1988 וכן לפי סעיפים 191 ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970.

טענות הצדדים

3. **המאשימה טענה לעניין העונש**, כי מדובר בעבירות מתחום הבטיחות בעבודה וכאשר גם אם ייקבע כי מדובר באירוע אחד אין משמעות הדבר שמדובר במעשה אחד. לגבי **הנאשמים 1-2** מדובר בהפרת החובה להתקנת השלט וכן לגבי קשירת העובדים ברמת בטיחות בזמן עבודה ואילו בנוגע **לנאשם 3** מדובר בחמישה מעשים שונים של אי גידור מקומות שבהן מבוצעת עבודה בגובה.

המאשימה טענה כי העונש המקסימלי הקבוע בחוק לכל מעשה כאשר מדובר בעבירות העלולות לגרום למוות או חבלות גוף הוא **29,200 ₪** ובמקרה של אי התקנת שלט **14,400 ₪**.

המאשימה טענה, כי אחוז גבוה של התאונות הקטלניות בתחום הבנייה הוא תוצאה של אי קיום הוראות בכל הנוגע לבטיחות העובדים בזמן עבודה בגובה שכן בזמן עבודה בגובה עובד המבצע עבודה פיזית, דעתו מוסחת ואם לא ננקטים אמצעי בטיחות הוא עלול ליפול. המאשימה טענה גם כי העבירות נעשות מתוך מניע כלכלי של חיסכון ועל כן יש ליתן ענישה כלכלית מרתיעה. המאשימה טענה, כי בהתחשב בעובדה שאין לנאשמים עבר פלילי קודם מחד גיסא והצורך בהרתעת הרבים מאידך גיסא ובהתחשב במתחם הענישה יש להעמיד את העונשים כדלקמן: **לנאשמת 1** - על סך של **28,000 ₪** (בגין אי הצבת שלט ובגין העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרמת בטיחות); **לגבי הנאשם 2** - על סך של **28,000 ₪** או ימי מאסר תמורתם (בגין אי הצבת שלט ובגין העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרמת בטיחות); ואילו לגבי **הנאשם 3** - על הסך של **50,000 ₪** או ימי מאסר תמורתם (בגין חמש עבירות של אי גידור משטחי עבודה). עוד ביקשה המאשימה שהנאשמים יחתמו על כתב התחייבות להימנע מעבירה על פי פקודת הבטיחות בעבודה בסך של **29,200 ₪** וזאת למשך **3** שנים.

אשר להימנעות מהרשעה - טענה המאשימה, כי לא מתקיימות בעניינם של הנאשמים נסיבות חריגות וקיצוניות המצדיקות הימנעות שכזו. לטענתה, עבירות בתחום הבנייה נעשות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים, ניהול ההגנה וטענות הנאשמים מלמדים על אי לקיחת אחריות ופסיקת בית הדין מעלה שראוי ליתן ענישה כלכלית מרתיעה, עונש שבנסיבות של אי הרשעה לא ניתן להטילו.

4. **הנאשמים טענו מנגד**, כי בנסיבות התיק יש להימנע מהרשעת הנאשמים תוך שימוש באיזונים ובבלמים שקבע המחוקק.

הנאשמים הפנו לתסקיר שירות המבחן וטענו כי מדובר בכלי מסייע באופן מהותי במערכת המשפט הפלילי כאשר שירות המבחן נתן המלצות חד משמעיות לגבי הנאשמים ואף לא התלבט אם יש מקום

להרשיע או לא. נציגי שירות המבחן שהם אנשי מקצוע מנוסים פרטו את דרך מחשבתם והילוכם, ציינו את עברם הנקי של הנאשמים והמליצו את שהמליצו. הנאשמים טוענים כי גם בענין הנאשמת 1 שהיא תאגיד, יש מקום להימנע מהרשעתה שכן גם היא נעדרת הליכים פלייט והרשעות קודמות ובהתקיים הנסיבות החריגות של המקרה, אין להרשיעה כאשר הרשעתה עשויה לפגוע במוניטין עסקי. הנאשמים טענו, כי גם בעבירות מהסוג שבפנינו כאשר מדובר בעבירה ראשונה, בעבירת בטיחות שלא גרמה לנזק או פציעה, ישנה נטייה ברורה להימנע מהרשעה כאשר במידה ותהא הרשעה, הפגיעה הכלכלית בתאגיד תהא עצומה.

5. הנאשמים טוענים, כי מדובר על אירוע שהתרחש לפני שנים רבות כאשר ההליך המשפטי הוגש כשנתיים לאחר האירוע ובמשך כל התקופה, החברה, הנאשמת 1, בעליה הנאשם 2 ומנהל העבודה הנאשם 3, לא עברו עבירות פליליות, לא גילו התנהגות עבריינית ואף צורפו לפרויקט הכוכבים בתחום הבטיחות. לטענתם, ככל שהתקדם הזמן הלכו פחתו העבירות והצטמצמה רשימת העדים ואחד העדים אף הודה כי בגין עבירות אלה היה מטיל רק קנס מינהלי או מוציא צו בטיחות וכי מדובר באכיפה בררנית. כאשר מלכתחילה פעלה המאשימה באמצעות מפקח שפועל כאשר ישנה כוונה להגשת כתבי אישום. הנאשמים טוענים, כי המאשימה לא הציגה כמה כתבי אישום הגישה בתקופה המקבילה בעבירות מקבילות וזאת למרות בקשת הנאשמים וטענתם לאכיפה בררנית. לטענתם, לא הוכיחה המאשימה כי קיימת החמרה במדיניות האכיפה הכללית אלא רק טענה למבצע שננקט בפועל לשתי חברות גדולות האחת באזור המרכז ואחת באזור הדרום. לעמדתם, גם אם יש החמרה במדיניות אכיפה אזי ענישה זו אמורה להיות הדרגתית ואין להטיל את מלוא העונש במקרה אחד, אזוטרי ומבלי שנגרם כל נזק. הנאשמים טענו למחדלי חקירה ובהם העובדה שהפועלים שעבדו בגובה לא נחקרו ולא התאפשר הברור של טענת ההגנה המהותית, על גבי התמונות לא צוינה שעת הצילום על אף שטענת הנאשמים הייתה שלעובדים היו רתמות והם רק הסירו אותן לצורך הליכה לארוחת הצהריים.

6. עוד טענו הנאשמים שאין קורלציה בין הנזק האדיר שיגרם לחברה, למאות עובדיה ולבעלי השליטה לבין הסיטואציה המעשית. כמו כן, הם מפנים לכך שהפרסום השלילי שנעשה בתקשורת ואשר הוצא על ידי דוברות משרד הכלכלה ונמסר לכתבים, הגם שלא היה אמת, גרם נזק כלכלי מידי, פגיעה באמון הבנקים ופגיעות נוספות.

אשר להרשעה בעניין השלט - טענו הנאשמים שאין ליתן לעבירה זו כל משקל לצורכי ענישה.

אשר לעבודה בגובה - טענו הנאשמים כי לכל העובדים הונפק וניתן ציוד מגן (רתמות) נעליים וקסדות וטענת הנאשמים כי מדובר היה בהפסקת צהריים, לא נסתרה.

הנאשמים טוענים, כי אין מחלוקת שהמצב תוקן, כי מונו אנשי בטיחות נוספים ואין הישנות של המעשים בטווח של שנים; המפקחים ביקרו רק בשני בניינים ולא בחמישה; מפקח עבודה אזורי הבהיר שהוא עצמו היה נוקט בצו מינהלי. לעמדת הנאשמים, יש פער עצום בין כתב האישום הראשוני והחשדות

הראשונים לבין התוצאה הסופית שמדובר בעבירות אזוטיות.

הנאשמים טוענים, כי הצטברות הטענות, החל מהעבר ללא דופי של הנאשמים כלה במשך ההליכים, באפיונם, מחדלי החקירה, שינויים בכתב האישום ופרק הזמן שחלף, כל אחת מהן יכולה להקל בעונש ועל פי תורת הצבירה, יכולה להביא גם לביטול ההרשעה.

7. הנאשמים טוענים, כי **הנאשמת 1** היא חברה שהוקמה בשנת **1993** וקודם לכן הייתה קיימת כעוסק מורשה של אביהם של בעלי השליטה הנוכחיים שעבד שנים רבות כקבלן ולא כחברה, לחברה אין עבר פלילי הגם שהיא עוסקת שנים רבות בתחום שהוא מסוכן וכי הרשעת החברה תפגע למעשה בכל מי שחי ומתפרנס בה. בעלי המניות של החברה הם שלושה אחים בני משפחת אסולין, שלושתם שירתו בצנחנים, שלושתם בעלי תארים אקדמיים כאשר הנאשם 2 המשמש כמנכ"ל החברה הוא מהנדס בניין, אח נוסף הוא רואה חשבון ואח שלישי הוא יועץ משפטי פנימי. בעלי השליטה והחברה עצמה מצויים בשדרות ומתגוררים בה, החברה מעסיקה **67** עובדים ישראליים מרביתם בעלי משפחות צעירות כאשר **98%** מהם תושבי הדרום ועוטף עזה וכן מעסיקה החברה באופן ישיר **44** עובדים פלסטיניים ו-**185** עובדים זרים והיקף האנשים המועסקים על ידה כקבלני משנה מגיעים למספרים כפולים ומכופלים. מנהלי העבודה ברובם אנשים ותיקים אחרי גיל פנסיה שנותרו בעבודתם מחמת ניסיון ובמשרד הראשי מועסקות **60** נשים. הנאשמים טוענים כי החברה הקימה **90%** מהמוסדות הממוגנים בעוטף עזה גם תחת אש כאשר היא בונה אלפי יחידות דיור גם במסגרת "מחיר למשתכן" והיא מתמודדת ועומדת בפני מכרזים ציבוריים כאשר הרשעה בדין תגרום לאובדן פרנסתה. הנאשמים מבקשים לשים את היקף העשייה אל מול היקף הכשלים הנטענים בהליך זה וטוענים כי לחברה יותר מ-40 פרויקטים במקביל, היא עוסקת גם בעשייה חברתית ומקפידה על תרבות לעובדיה. הנאשמים טענו, כי החברה תומכת בקביעות ביחידה צה"לית (2/ס) ועסקה גם בפרויקטים של הקמה מחדש של המוסדות הציבוריים בגוש קטיף.

8. הנאשמים ביקשו לומר בפני בית הדין כי כל ההליך היה זר להם. הנאשם 2 ציין כי כמנכ"ל הוא מבצע עשרות פרויקטים וגם אם היו תקלות, ואלה אכן קורות, ככלל מפקח מטעם משרד העבודה מוסר צו שיפור או מטיל קנס כספי. לטענתו, מעולם לא הוגשו כתבי אישום בעבירות מסוג זה מה עוד שלא קרה דבר באתר. הנאשם 2, ציין שלאחר דוח הביקור לקח אחריות, טיפל באתר באופן רציני, הכפיל את כוח האדם בנושא בטיחות והכניס את החברה לתוכנית כוכבי בטיחות של המדינה כאשר לחברה הוענק כוכב בטיחות בהצטיינות. הנאשם 2 מציין, כי חברות אחרות שהוצאו להם צווי סגירה ונפצעו ונהרגו עובדים באתרים שלהם, לא הוגש כלל כתב אישום כנגדם ולא ברור מה המניע שהביא להגשת כתב האישום במקרה דנן. הנאשם 2 חזר וציין כי החברה מעסיקה מאות משפחות ואף דואגת לשמר את העובדים הוותיקים הן לצורך חינוך הדור הצעיר והן מתוך ציונות ואכפתיות מתושבי המקום וכי הרשעה בדין תגרום לאובדן ניכר. הנאשם 3 הצטרף לדברים אלה.

הכרעה

9. תיקון מספר 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) קובע הוראות בדבר "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה". הוראות סעיף 40ב לחוק העונשין קובעות כי העיקרון המנחה הוא **עיקרון ההלימה**, היינו, העונש ייגזר ממידת אשמו של העברין ומחומרת מעשיו. יתר ההוראות מונות מנגנון תלת שלבי שעל בית הדין לבחון על מנת לגזור את העונש ההולם את העבירה.

10. **בשלב הראשון** יש לקבוע האם העבירות מהוות אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים. **בשלב השני**, על בית הדין לקבוע את מתחם הענישה לכל אירוע בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה ואילו **בשלב השלישי**, על בית הדין לגזור את העונש בתוך אותו המתחם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לעבירה (עפ' 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5.8.13).

ריבוי עבירות - אירוע אחד או כמה אירועים

11. בשלב הראשון, ובטרם נקבע את מתחם העונש ההולם, יש לקבוע אם העבירות שבהן הורשעו הנאשמים מהוות **אירוע אחד** או **כמה אירועים נפרדים**, כאמור בסעיף 40ג לחוק העונשין:

"(א) **הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו, ויגזור עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע.**

(ב) **הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.**

(ג) **בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת.**" (הדגשה שלי - י.א.ש.).

12. במקרה דנן מסכימה המאשימה כי מדובר באירוע אחד הגם שלטענתה מדובר במעשים שונים. לעניין זה יש השלכה על שיעור הקנס המקסימאלי. אכן, בכל אחת מהעבירות מדובר במספר יחידות עבירה ואולם אין מקום לפצלן שכן כל אחת מסוגי האישומים הוא בבחינת מעשה אחד שארע במועד אחד. משכך, יש להתייחס אליהן כמקשה אחת כאשר הפיצול אך על מנת להגדיל את שיעור הקנס המקסימאלי, הוא מלאכותי (ראו הוראות סעיף 40ג לחוק העונשין; ראו גם ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים**, ניתן ביום 8.11.14).

קביעת מתחם הענישה

13. בהתאם להוראות סעיף 40ג לחוק העונשין על בית הדין לקבוע "מתחם עונש הולם למעשי העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה" ולהתחשב לשם כך "בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט", הכוללות את הנזק שנגרם מביצוע העבירה, הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, מידת השליטה על מעשהו ועוד. כאשר מדובר בהטלת קנס כספי יש לקחת בחשבון גם את מצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40ח לחוק העונשין).

14. אשר לערכים החברתיים המוגנים - תכליתן של הוראות תקנות הבטיחות בעבודה היא להבטיח את שלומם, בריאותם ושלמות גופם של העובדים בענף הבניין כך שעובד היוצא לעמל יומו יזכה לחזור לביתו עם ערב. דומה כי אין תכלית חשובה מזו של שמירה על שלמות הגוף ושמירת החיים (ראו בעניין זה גם בג"צ 5215/17 קו לעובד נ' משרד העבודה והרווחה (7.4.19); ע"א 7130/01 סולל בונה ותשתיות בע"מ נ' תנעמי (2003)).

בפרשת גוז קבע בית המשפט העליון כי:

"למרבה הצער, למרות החשיפה הציבורית לתאונות הרבות בענף הבניה ולתוצאות הטרגיות של תאונות אלה עדיין יש המזלזלים בהנחיות הבטיחות - דבר הגובה מחיר רב בחיי אדם.

...

תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמים, והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו של יו"ד בכללי הבטיחות בענף הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי הציות לכללי הבטיחות בענף הבניה" (רע"פ 2327/19 גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל 19.5.19; להלן: פרשת גוז; הדגשה שלי - י.א.ש.).

ככלל, בעבירות של אי שמירה על תקנות הבטיחות בעבודה, יש משום זלזול בעובד ובמסגרת קביעת מתחם הענישה, בשקילת הערכים החברתיים יש ליתן משקל לעובדה כי מדובר באוכלוסייה המצויה בעמדה חלשה ומחובתו של בית הדין למנוע ניצולם לרעה ולהבטיח את שלומם. מדובר בערך חברתי בסיסי ומוגן מן הדרגה הראשונה כאשר גם כשלא נגרמת פגיעה בפועל, עצם העמדת מבצע העבודה באתר בסיכון לפגיעה בחייו או בשלמות גופו היא פסולה (ראו בעניין זה גם עפ (ארצי) 1002/04 רזפול בע"מ נ' מדינת ישראל 27.3.06).

15. אשר **לשיעור הקנס** - בדיקת מדיניות הענישה הנהוגה מעלה כי בתי הדין נהגו להטיל על מורשעים בעבירות שעניין הפרת הוראות בטיחות בעבודה, עונשים הנעים בין **25%-ל-50%** מהקנס המרבי (ראו תפ (ת"א) 57761-02-14 **מדינת ישראל נ' אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ** (17.11.16); תפ (ת"א) 44094-11-14 **מדינת ישראל נ' דבוש גל** (2.5.16); תפ (נצ') 4552-02-15 **מדינת ישראל נ' בר ובניו חברה לבניין ופיתוח בע"מ** (6.9.15); תפ (ב"ש) 21828-05-14 **מדינת ישראל נ' א.פ. פורמייקה סנטר (1998) בע"מ** (26.7.15). שיעור הקנס המרבי המוטל על עבירה של אי הצבת שלט במקום בולט עומד על סך של **₪ 14,400** ואילו שיעור הקנס המרבי לכל אחת מיחידות העבירה הנותרות (2) יחידות עבירה של העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרתמת בטיחות ו-5 יחידות עבירה של אי גידור משטחי עבודה) שבצידה סכנה לחבלת גוף או מוות עומד על סך של **₪ 29,200**
16. אשר **לנסיבות הכרוכות בביצוע העבירה** - הנאשמים טענו, כי מדובר באירוע שהתרחש לפני שנים רבות שההליך המשפטי הוגש בחלוף שנתיים כאשר טרם הגשת כתב האישום נעשתה ביקורת אחת ולא הוצא צו בטיחות או הוטל קנס מינהלי וכי מדובר באכיפה בררנית. הנאשמים גם טענו כי לעובדים הונפק ציוד מגן וכי בהצטברות הטענות החל מעברם הנקי, המשך באפיון ההליכים משך ההליך, מחדלי החקירה ופרק הזמן שחלף, יש מקום לביטול ההרשעה. הנאשמים מוסיפים וטוענים כי אין מחלוקת שהמצב תוקן ומונו אנשי בטיחות נוספים כאשר העבירות לא חזרו על עצמן ממועד הביקורת ועד היום.
17. ככלל מדובר בעבירות שעשויות היו לגרום נזק חמור לעובדים ומטרת הדין היא למנוע סיכון של העובדים באתרי הבניה ובמיוחד לאור אופי הפעילות המתבצעת בהם ובכך יש נסיבה לחומרא. מנגד, אין מחלוקת כי בפועל לא נגרם נזק לאיש כתוצאה מביצוע העבירות ועובדה זו עשויה להוות שיקול לקולא. עוד יש לקחת בחשבון כי הנאשמים 1-2 סיפקו לעובדים רתמות לעבודה בגובה ואולם לא פיקחו על השימוש בהם הלכה למעשה ובכך נפל פגם חמור במעשיהם. אשר לאי ביצוע הגידור, לא הובהר האם המניע לביצוע העבירה היה כלכלי גרידא או רשלנות חמורה, ואולם, לא ניתן כל הסבר לביצוע עבירה זו כאשר נקבע שהאחריות לכך היתה מוטלת על כתפי הנאשם 3.
18. אשר **למצבם הכלכלי של הנאשמים** - לא טענו הנאשמים דבר ואולם מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם 3 עבר אירוע רפואי, החלמתו התארכה וכי הוא אינו עובד לעת הזו.
19. אשר **למתחם הענישה ההולם** - לאחר ששקלתי את כלל נסיבות המקרה הנוכחי: את תכלית תקנות הבטיחות בעבודה שנועדה להגן על שלמות גופו של העובד בזמן עבודתו מחד גיסא, ואת העובדה כי מדובר בעבירות שנעברו בשנת **2016** כאשר מיני אז ועד היום לא נטען לקיומן של עבירות נוספות, מאידך גיסא, לאחר שבחנתי את מדיניות הענישה כעולה מגזרי דין שניתנו על ידי בתי הדין האזוריים ובית הדין הארצי, לאחר שנתתי דעתי לעובדה כי מדובר באירוע אחד הכולל מספר מעשים, ובהינתן מתחם הענישה המקובל בעבירות מהסוג שבהן הורשעו הנאשמים, - מצאתי כי **מתחם העונש ההולם** עומד על **25%-ל-50%** מהקנס המרבי.

משכך, מתחם הקנס בגין העבירה של אי הצבת שלט במקום בולט עומד על **₪ 3,600 - ₪ 7,200**; ואילו מתחם הקנס בגין כל אחת מיחידות העבירה הנותרות (2 יחידות עבירה של העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרתמת בטיחות ו-5 יחידות עבירה של אי גידור משטחי עבודה) שבצידה סכנה לחבלת גוף או מוות עומד על **₪ 7,300 - ₪ 14,600**.

גזירת העונש

20. עתירתם של הנאשמים היתה לביטול הרשעתם ואימוץ המלצת שירות המבחן להסתפק בעבודה לתועלת הציבור.

21. הנאשמים כולם הופנו לקבלת תסקיר שירות המבחן. אשר **לנאשמת 1** - הודיע שירות המבחן כי הוא אינו עורך ומגיש תסקירים הנוגעים לתאגידים. אשר לנאשמים 2-3 הגיש שירות המבחן את התסקירים כפי שיפורטו להלן.

22. מתסקיר שירות המבחן, עולה כי **הנאשם 2** הוא בעל חברת בניה כבן 50 שנים, נשוי ואב לארבעה ילדים, אשר החל לעבוד בחברה לצד אביו בעודו נער צעיר כאשר עוד היה מדובר בעסק לשיפוצים אשר עם השנים התפתח לחברה כפי שהיא היום. הנאשם 2 הוא בעל 18 שנות לימוד, בעל תואר ראשון בהנדסת בנין ותואר שני במנהל עסקים אשר ביצע שירות צבאי מלא חלקו כלוחם, נעדר עבר פלילי. עוד עולה מהתסקיר כי הנאשם הוא הבכור במשפחה כאשר אחיו ואחיותיו משולבים בחברה בתפקידים שונים.

כעולה מהתסקיר הגם שהנאשם 2 הודה בעובדות כתב האישום, הוא לקח אחריות חלקית על מעשיו כאשר לטענתו במקרים של ליקויי בטיחות בדרך כלל המפקחים מגישים צו שיפור ומאפשרים לחברה לתקן את הליקויים תוך זמן מוקצב ועל כן הופתע מהחלטה בדבר הגשת כתב אישום. אשר לליקויי הבטיחות, נטה הנאשם 2 להטיל את האחריות על עובדי השטח כאשר לדבריו, כמנכ"ל, עשה כפי שביכולתו למנוע כשלים בטיחותיים, נתן לעובדים את הכלים הדרושים מתוך ציפייה שהשתמשו בהם. עם זאת, מתוך הבנה כי כשלים בטיחותיים עשויים להביא להשלכות כבדות ואף לפגיעה בחיי אדם, ציין כי הוא רואה בנושא הבטיחות תחום חשוב וכיום לדבריו שמים בחברה דגש רב יותר על עניין הבטיחות. עוד צוין במסגרת התסקיר כי בשנה וחצי אחרונות על אף ביקורות רבות שבוצעו באתרי החברה, לא קיבלה החברה כל צווי בטיחות.

שירות המבחן התרשם כי אף שהנאשם נטה להשליך את האחריות על אנשי השטח והתקשה בקבלת חלקו המלא באחריות, הרי שמדובר באדם בעל מאפיינים נורמטיביים ומתפקדים, אינטליגנטי בעל יכולות גבוהות אשר לאורך כל שנות חייו ניהל חיים שומרי חוק והוא נעדר עבר פלילי וכי הוא שואף להמשיך בהתנהלות פרואקטיבית ולקדם את החברה בדרך ישרה תוך השקעה בתחומים מהותיים כגון

הבטיחות וכך הוא עושה בפועל.

שירות המבחן המליץ, לאור מאפייני אישיותו של הנאשם 2, היותו נעדר עבר פלילי ובעל מאפיינים נורמטיביים ועל מנת שלא לפגוע בדימויו העצמי ותפיסת תפקידו כמנכ"ל החברה - על הטלת עונש בעל אפיק שיקומי שיש בו מסר חינוכי בתרומה לחברה בדמות צו חל"צ בהיקף של 100 שעות וזאת תוך הימנעות מהרשעה בדין.

23. **אשר לנאשם 3** - מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הוא כבן 67 שנים, תושב שדרות, נשוי ואב ל-5, חלקם נשואים המקיימים משקי בית עצמאיים. לפני כשנה שבר את הירך, החלמתו התארכה ונכון למועד עריכת התסקיר, הנאשם לא שב לעבודה. הנאשם הוא בעל 12 שנות לימוד, ללא בגרות, שירות צבאי חלקי, עקב נישואיו ביחידת התותחנים ובהמשך שירת במשך כ-25 שנים ביחידת מילואים. לאחר שירותו הצבאי החל ללמוד לתואר הנדסאי, אולם בהמשך למד ניהול עבודה בתחום הבנייה ומאז הוא עוסק בתחום זה. הנאשם סיפר כי הוריו חינו אותו לקיום חיי משפחה, חיי יושר ועבודה, יש לו 4 אחים כאשר הוא הילד הרביעי במשפחתו, אחיו מקיימים אורח חיים נורמטיבי ללא מעורבות בפליליים וקיימת דאגה ועזרה הדדית במשפחה וקשרים קרובים עם אחיו. מהתסקיר עולה, כי לנאשם 3, אין הרשעות בפליליים.

אשר לעבירה הנוכחית עולה מהתסקיר שהנאשם 3 התקשה לקחת אחריות מלאה על ביצועה ומסר כי הפקחים הגיעו לבדוק את האתר שבו עבד בדיוק זמן ארוחת הצהריים של העובדים, הוא התקשה להבין במה בדיוק הוא מואשם ונטה להשליך את מרבית האחריות על אחרים. הנאשם 3 הביע הבנה מסוימת לליקויים שנמצאו ולסיכון הקיים בשל ליקויים אלה ומסר כי היה אמור להיות לו עוזר מנהל עבודה שהיה אמור לסייע לו לבצע באופן מיטיב יותר את עבודתו.

שירות המבחן התרשם, כי מדובר באדם בעל יכולות תפקוד תקינות אשר לאורך חייו קיים אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק, החזיק בערכים ועמדות פרואקטיביים ומבטא מוטיבציה להמשך אורח חיים תקין תוך השתלבות מחדש בשוק התעסוקה בתחום ניהול שטחי עבודה בבניין.

שירות המבחן המליץ, לאור אורח חייו הנורמטיבי של הנאשם 3 לאורך חייו, לאור שאיפותיו להמשך התנהלות תקינה, גילו שאינו צעיר ורצונו להשתלב מחדש בשוק התעסוקה, לאור העדר רישום פלילי והיותו בעל מוטיבציה לבצע צו שירות לתועלת הציבור באפיק ענישה שיקומי שיש בו מסר חינוכי ותרומה לחברה ועל מנת שלא לפגוע בדימויו העצמי והגברי - על הטלת עונש בעל אפיק שיקומי שיש בו מסר חינוכי בתרומה לחברה בדמות צו חל"צ בהיקף של 100 שעות וזאת תוך הימנעות מהרשעה בדין.

24. בפרשת **גוז** בחן בית המשפט העליון את האפשרות של הימנעות מהרשעה בעבירות של הפרת הוראות פקודת הבטיחות בעבודה וקבע כי:

"יש להימנע מהרשעת נאשם ככל שמתקיימים שני תנאים מצטברים - האחד, כי הרשעתו של הנאשם צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו, והשני כי סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה (ראו למשל: ע"פ 5446/15 חנימוב נ' מדינת ישראל (3.3.2016); ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל (3.3.2013))."

אציין גם כי ההלכה הפסוקה בנושא מאזנת לטעמי באופן מדוד בין מכלול שיקולי הענישה, וביניהם עיקרון הגמול, ובצדק מותירה את אי הרשעתו של נאשם כחריג לכלל הרחב לפיו מקום בו הוכחה אשמתו של אדם - יש להרשיעו".

עוד קבע בית המשפט העליון בפרשת גוז כי יש צורך בענישה מרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות.

25. לאחר ששקלתי את כלל הנסיבות בתיק זה ואת תסקיר שירות המבחן לרבות המלצתו, לא מצאתי כי ניתן להמנע מהרשעת הנאשמים. בהינתן כי סוג העבירה הוא פגיעה בערך המוגן ביותר בספר החוקים והוא שלמות גופו ושמירה על חייו של האדם העובד, דומה כי הימנעות מהרשעה תיעשה במקרים חריגים ביותר. לא מצאתי, כי המקרה דנן עולה עם החריג הנדרש. הגם שטענת הנאשמים שלפיה לא חזרו על העבירה ושיפרו את השמירה על בטיחות העובדים באתרים, לא נסתרה, עיון בתסקירי שירות המבחן מעלה כי שני הנאשמים התקשו לשאת בחלקם באחריות לביצוע העבירות, כך הנאשם 2 נטה להשליך את האחריות על אנשי השטח ואילו הנאשם 3 אף הוא הטיל את האחריות על אחרים. משלא מצאתי כי ההרשעה עשויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו של מי מהנאשמים מחד ובשקלול הערכים המוגנים ובעיקר שמירה על שלמות גופם של האנשים שעבדו תחת הנאשמים והיו נתונים לאחריותם מאידך, לא מצאתי מקום לביטול ההרשעה. עוד אוסיף כי בכל הנוגע לטענות הנאשמים לענין אכיפה בררנית וכיוצ"ב, הרי שטענות אלה נדחו במסגרת הכרעת הדין.

26. כאמור, לאחר קביעת מתחם הענישה לעבירה, על בית המשפט לקבוע את העונש המתאים לעבירה במסגרת אותו מתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהן הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מהרשעתו, הפגיעה של העונש בנאשם ומשפחתו, נטילת אחריות על ידי הנאשם על מעשיו ומאמציו לתיקון תוצאות העבירה, נסיבות חייו ככל שהייתה להם השפעה על ביצוע מעשה העבירה, עברו הפלילי של הנאשם, התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומו לחברה, התנהגות רשויות אכיפת החוק וחלוקה הזמן מביצוע העבירה (סעיף 40א לחוק העונשין).

27. לאחר שבחנתי את חומרת הנסיבות שבהן הורשעה **הנאשמת 1**, את כלל העבירות שעניינן העסקת עובדים תוך התעלמות מהסכנות העומדות לשלמות גופם ואת מתחם העונש ההולם, מצאתי כי הגם שהקנס המקסימאלי עומד על **72,800 ₪**, בהינתן כי מדובר בהרשעתה הראשונה, יש להעמיד את הקנס המוטל על הנאשמת 1 על סך של **20,000 ₪**.

אשר לנאשם 2 - בהתחשב בחלופ הזמן, בהעדר עבר פלילי, ובכך שלא חזר על מעשיו. בהתחשב בתרומתו החיובית לחברה שבה הוא חי, בנסיבות האישיות, בנסיבות המקרה הנוכחי, על יסוד עיקרון ההלימה ומתוך איזון כלל השיקולים הרלוונטיים לחומרא ולקולא, בבואי לשקול את העונש המתאים **לנאשם 2**, בגין אי הצבת השלט ובגין שתי יחידות עבירה של הפרת חובת פיקוח ואי נקיטה באמצעים סבירים למניעת עבירה של העסקת עובדים בגובה ללא חיבור לרתמת בטיחות, מצאתי כי יש להטיל עליו קנס בסך של **15,000 ₪**.

אשר לנאשם 3 - בהתחשב בחלופ הזמן, בהעדר עבר פלילי, בהתחשב בתרומתו החיובית לחברה ומשלקחתי בחשבון את גילו, מצבו הבריאותי ואת רצונו להשתלב מחדש בשוק העבודה, בנסיבות המקרה הנוכחי, על יסוד עיקרון ההלימה ומתוך איזון כלל השיקולים הרלוונטיים לחומרא ולקולא, בבואי לשקול את העונש המתאים **לנאשם 3**, בגין אחריותו כמנהל עבודה ל-5 יחידות עבירה של אי גידור משטחי העבודה, מצאתי כי יש להטיל עליו קנס כולל בסך של **20,000 ₪**.

28. בהתחשב באמור, הנני דנה את הנאשמים לעונשים הבאים:-

- א. על הנאשמת 1 מוטל קנס בשיעור כולל של **20,000 ₪**.
- ב. על הנאשם 2 מוטל קנס בשיעור כולל של **15,000 ₪**.
- ג. על הנאשם 3 מוטל קנס בשיעור כולל של **20,000 ₪**.

הקנסות ישולמו בתשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך של **5,000 ₪** בחודש (לכל אחד מהנאשמים) שהראשון בהם ישולם עד ליום **20.10.22** והיתר באופן רצוף ב-20 לכל חודש עוקב.

ד. הנאשמים יחתמו על התחייבות שלא לעבור על העבירות שבהן הורשעו וזאת למשך שלוש שנים מהיום. היה ותבוצע עבירה כאמור, יחויבו הנאשמים או מי מהם באופן מידי וללא תנאי בסך של **29,200 ₪** לכל עבירה. החתימה על התחייבות תעשה בתוך 15 יום ממועד מתן גזר הדין.

29. בהסכמת הצדדים, גזר הדין יישלח אליהם באמצעות הדואר.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ז אב תשפ"ב, 24 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.

